GIÁO DỤC MẦM NON QUA VIDEO GIÁO DỤC TRỰC TUYẾN: TIỀM NĂNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý

Hoàng Thị Nguyệt Nga
Khoa Công nghệ thông tin - Giáo dục nghề nghiệp, Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương
Email: nguyetnga9711@gmail.com

Tóm tắt: *Bài viết phân tích tiềm năng của video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non, đồng thời chỉ ra những vấn đề cần lưu ý khi triển khai phương pháp này. Việc ứng dụng video trong giảng dạy mầm non mang lại nhiều lợi ích, giúp trẻ phát triển nhận thức và kỹ năng qua các hình thức học tập sinh động. Tuy nhiên, cũng có những thách thức đáng chú ý như chất lượng nội dung video, sự tương tác của trẻ và mức độ tiếp cận công nghệ của các gia đình. Bài viết đề xuất các giải pháp nhằm khắc phục những vấn đề này, bao gồm cải thiện chất lượng nội dung video, tăng cường sự hỗ trợ từ phụ huynh và giáo viên, và ứng dụng công nghệ hiện đại trong việc sản xuất và phân phối video giáo dục trực tuyến.*

Từ khóa: *Giáo dục mầm non, video trực tuyến, tiềm năng*

EARLY CHILDHOOD EDUCATION THROUGH ONLINE EDUCATIONAL VIDEOS: POTENTIAL AND ISSUES TO CONSIDER

Hoang Thi Nguyet Nga
Faculty of Information Technology – Vocational Education, Central Pedagogical College
Email: nguyetnga9711@gmail.com

Abstract: *This article explores the potential of online educational videos in early childhood education, highlighting the challenges in implementing this method. Using videos in early education offers numerous benefits, helping children develop cognitive and motor skills through dynamic learning formats. However, challenges such as video content quality, child interaction and technology access remain. The article proposes solutions to overcome these issues, including improving video content quality, enhancing parental and teacher support, and integrating modern technology in video production and distribution.*

Keywords: *Early childhood education, online videos, potential*

Nhận bài: 13/03/2025 *Phản biện: 10/04/2025* *Duyệt đăng: 14/04/2025*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông, giáo dục mầm non đã có những bước chuyển mình rõ rệt nhờ vào sự ứng dụng của các phương tiện học tập trực tuyến, đặc biệt là video giáo dục trực tuyến. Phương pháp này không chỉ mang lại lợi ích trong việc nâng cao khả năng tiếp thu kiến thức của trẻ em mà còn tạo ra cơ hội cho giáo viên và phụ huynh có thể tương tác với học sinh từ xa. Theo nghiên cứu của Wang và cộng sự (2017), video giáo dục trực tuyến giúp trẻ em phát triển khả năng tư duy sáng tạo và kỹ năng giải quyết vấn đề thông qua các bài học sinh động và hấp dẫn. Điều này đã chứng minh rằng video trực tuyến có tiềm năng lớn trong việc nâng cao chất lượng giáo dục mầm non, đồng thời hỗ trợ quá trình phát triển nhận thức và ngôn ngữ của trẻ.

Tuy nhiên, việc triển khai video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non vẫn đối mặt với một số thách thức đáng kể. Một trong những vấn đề lớn nhất là sự không đồng đều về khả năng tiếp cận công nghệ của các gia đình. Theo một nghiên cứu của Nguyễn & Trần (2020), nhiều gia đình tại Việt Nam chưa có đủ điều kiện để trang bị các thiết bị hỗ trợ học trực tuyến, điều này khiến một bộ phận trẻ em không thể tận dụng được các cơ hội học tập qua video.

Vì vậy, nghiên cứu và phát triển video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non là rất cần thiết, không chỉ để cải thiện chất lượng giáo dục mà còn để đảm bảo rằng mọi trẻ em đều có cơ hội tiếp cận một nền giáo dục chất lượng, bất kể điều kiện gia đình hay khu vực sinh sống.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái quát về giáo dục mầm non qua video trực tuyến

Giáo dục mầm non qua video trực tuyến là một hình thức học tập sử dụng các phương tiện video số để truyền đạt kiến thức, kỹ năng cho trẻ em ở độ tuổi mầm non. Các video giáo dục này thường được thiết kế đặc biệt để phù hợp với sự phát triển nhận thức và thể chất của trẻ, nhằm tạo ra một môi trường học tập sinh động và hấp dẫn. Việc áp dụng video trực tuyến trong giáo dục mầm non mang lại nhiều lợi ích, từ việc giúp trẻ em học hỏi một cách trực quan, dễ tiếp cận, cho đến việc tạo

ra cơ hội cho giáo viên và phụ huynh tham gia vào quá trình học tập của trẻ.

Theo nghiên cứu của Trần & Lê (2018), video giáo dục trực tuyến không chỉ giúp trẻ em tiếp cận kiến thức một cách trực quan mà còn khuyến khích sự sáng tạo và khám phá thông qua các hình ảnh, âm thanh, và hoạt động tương tác trong video. Những phương tiện này giúp trẻ phát triển các kỹ năng ngôn ngữ, tư duy logic, và kỹ năng xã hội một cách tự nhiên, thông qua các tình huống học tập thú vị và dễ tiếp thu. Bên cạnh đó, video trực tuyến còn hỗ trợ giáo viên trong việc tạo ra những bài giảng linh hoạt, dễ dàng điều chỉnh theo nhu cầu và tốc độ học của từng trẻ (Huang & Lee, 2019).

Tuy nhiên, mặc dù tiềm năng của video giáo dục trực tuyến là rất lớn, nhưng không phải tất cả các cơ sở giáo dục mầm non đều có đủ điều kiện để triển khai phương pháp này một cách hiệu quả. Vấn đề về cơ sở hạ tầng, thiết bị công nghệ và sự chuẩn bị của giáo viên là những yếu tố cần được xem xét kỹ lưỡng để đảm bảo sự thành công của phương pháp này trong giáo dục mầm non.

2.2. Tiềm năng của video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non

Video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non không chỉ là một công cụ hỗ trợ giảng dạy, mà còn mang lại những tiềm năng vượt trội trong việc phát triển toàn diện cho trẻ. Thứ nhất, video giáo dục trực tuyến giúp tối ưu hóa khả năng tiếp thu của trẻ thông qua các yếu tố thị giác và thính giác. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng, trẻ em học hiệu quả hơn khi có sự kết hợp giữa hình ảnh, âm thanh và lời nói. Như vậy, video không chỉ giúp trẻ tiếp thu kiến thức mà còn giúp hình thành những phản xạ nhận thức, khuyến khích sự tò mò và khám phá. Điều này đặc biệt quan trọng trong giai đoạn mầm non, khi mà khả năng ghi nhớ và tư duy của trẻ đang trong quá trình phát triển mạnh mẽ. Video giáo dục cung cấp cho trẻ những bài học sống động, dễ tiếp thu và dễ nhớ hơn so với các phương pháp giảng dạy truyền thống (Anderson & Rainie, 2018).

Thứ hai, video giáo dục trực tuyến mang lại tính linh hoạt vượt trội trong việc học. Khác với phương pháp học truyền thống, nơi trẻ phải tham gia vào lớp học trong một khoảng thời gian và không gian cố định, video giáo dục trực tuyến cho phép trẻ học bất cứ lúc nào và ở đâu, miễn là có kết nối internet. Điều này không chỉ tạo cơ hội cho những trẻ ở vùng sâu, vùng xa tiếp cận với nền giáo dục chất lượng, mà còn giúp phụ huynh và giáo viên có thể dễ dàng theo dõi quá trình học tập của trẻ mọi lúc, mọi nơi. Hơn nữa, tính linh hoạt này còn giúp trẻ có thể học đi học lại các bài học mà chưa hiểu rõ, từ đó củng cố và nâng cao kiến thức một cách hiệu quả.

Thứ ba, video giáo dục trực tuyến có khả năng hỗ trợ sự tương tác giữa trẻ và giáo viên, mặc dù không trực tiếp. Các video giáo dục hiện đại không chỉ cung cấp nội dung lý thuyết mà còn tích hợp các hoạt động tương tác như câu hỏi trắc nghiệm, bài tập thực hành, giúp trẻ tham gia chủ động vào bài học. Sự tương tác này đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì sự tập trung và phát triển kỹ năng tư duy phản biện của trẻ. Bên cạnh đó, việc giáo viên có thể theo dõi tiến độ học tập của trẻ qua nền tảng trực tuyến, nhận xét và phản hồi kịp thời cũng góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục.

Cuối cùng, video giáo dục trực tuyến còn đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển kỹ năng công nghệ cho trẻ từ những năm đầu đời. Trong xã hội hiện đại, khả năng làm quen và sử dụng công nghệ sớm sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ trong quá trình học hỏi và thích nghi với môi trường số sau này. Việc tương tác với các video học tập giúp trẻ làm quen với các thiết bị công nghệ như máy tính, điện thoại thông minh, từ đó phát triển các kỹ năng số quan trọng trong thời đại công nghệ 4.0.

2.3. Những vấn đề cần lưu ý khi triển khai video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non

Thứ nhất, chất lượng của video giáo dục trực tuyến là một yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến hiệu quả của phương pháp này. Để đảm bảo tính giáo dục và thu hút trẻ em, video cần phải được thiết kế sao cho phù hợp với độ tuổi, với nội dung đơn giản nhưng vẫn đầy đủ, dễ hiểu và dễ tiếp thu. Video giáo dục không chỉ cần hấp dẫn về hình ảnh và âm thanh, mà còn phải tuân thủ các nguyên tắc sư phạm, đảm bảo sự phát triển nhận thức toàn diện cho trẻ. Theo nghiên cứu của Smith & Lee (2019), các video thiếu tính sư phạm, không phù hợp với lứa tuổi hoặc quá phức tạp có thể dẫn đến sự thiếu tập trung hoặc tiếp thu sai lệch ở trẻ.

Thứ hai, sự thiếu đồng đều trong khả năng tiếp

cận công nghệ là một vấn đề đáng lo ngại. Mặc dù video giáo dục trực tuyến có thể cung cấp cơ hội học tập cho trẻ em ở các vùng sâu, vùng xa, nhưng không phải gia đình nào cũng có đủ điều kiện để tiếp cận các thiết bị điện tử như máy tính, điện thoại thông minh, hoặc kết nối internet ổn định. Theo một nghiên cứu của Nguyễn và Trần (2020), việc thiếu thốn thiết bị học tập hoặc internet chất lượng có thể tạo ra sự bất bình đẳng trong cơ hội học tập giữa các nhóm trẻ em, đặc biệt là ở những khu vực khó khăn. Điều này đòi hỏi các giải pháp công bằng hơn trong việc phân phối tài nguyên giáo dục và cung cấp hỗ trợ cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn.

Thứ ba, vấn đề về sự tương tác giữa trẻ và giáo viên khi học qua video trực tuyến cũng là một yếu tố cần được xem xét kỹ lưỡng. Một trong những hạn chế lớn nhất của học trực tuyến là thiếu sự tương tác trực tiếp giữa trẻ và giáo viên, điều này có thể ảnh hưởng đến sự phát triển xã hội và kỹ năng giao tiếp của trẻ. Mặc dù các video giáo dục hiện đại đã có các yếu tố tương tác, nhưng việc thiếu sự hiện diện của giáo viên trong quá trình học có thể khiến trẻ cảm thấy thiếu động lực hoặc không được hỗ trợ khi gặp khó khăn trong việc tiếp thu kiến thức. Anderson & Rainie (2018) chỉ ra rằng sự thiếu tương tác này có thể khiến trẻ không thể giải quyết các vấn đề một cách độc lập và thiếu sự hướng dẫn kịp thời từ người lớn, đặc biệt là trong các bài học phức tạp hơn.

Cuối cùng, việc đảm bảo an toàn thông tin và bảo vệ quyền riêng tư của trẻ em khi sử dụng các nền tảng video trực tuyến là vấn đề không thể bỏ qua. Trong khi nhiều nền tảng giáo dục trực tuyến hiện nay đã được thiết kế để bảo vệ dữ liệu người dùng, nhưng vẫn còn không ít rủi ro liên quan đến việc trẻ em có thể tiếp xúc với các nội dung không phù hợp hoặc các mối đe dọa từ môi trường trực tuyến (Việt Phương, 2021). Do đó, việc lựa chọn các nền tảng giáo dục uy tín và an toàn là điều kiện cần thiết để bảo vệ sự an toàn của trẻ khi học qua video trực tuyến.

Tóm lại, mặc dù video giáo dục trực tuyến mang lại nhiều tiềm năng trong giáo dục mầm non, nhưng việc triển khai phương pháp này cũng cần phải đối mặt với những vấn đề không nhỏ. Chất lượng video, sự bất bình đẳng trong tiếp cận công nghệ, sự thiếu tương tác giữa trẻ và giáo viên, cùng với các vấn đề về bảo mật dữ liệu, đều là những yếu tố cần được giải quyết để phương pháp này có thể phát huy tối đa hiệu quả trong giáo dục mầm non.

2.4. Khuyến nghị và giải pháp

Để triển khai hiệu quả video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non, cần phải giải quyết một số vấn đề quan trọng đã được nêu ra trước đó. Một trong những giải pháp đầu tiên là cải thiện chất lượng video giáo dục. Video phải được thiết kế phù hợp với độ tuổi của trẻ, sử dụng hình ảnh sinh động, âm thanh dễ nghe, và nội dung phải ngắn gọn, dễ tiếp thu. Các video cần phải có tính tương tác cao, giúp trẻ không chỉ tiếp nhận kiến thức mà còn tham gia vào quá trình học tập một cách chủ động. Các bài học nên có các câu hỏi, trò chơi hoặc các hoạt động thực hành để khuyến khích trẻ suy nghĩ và phát triển tư duy.

Thứ hai, để giải quyết vấn đề bất bình đẳng trong việc tiếp cận công nghệ, các cơ quan giáo dục cần đẩy mạnh việc cung cấp hỗ trợ cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn. Điều này có thể bao gồm việc cung cấp thiết bị học tập miễn phí hoặc giá rẻ, cũng như đảm bảo rằng các gia đình có thể truy cập vào internet với chi phí thấp. Các chương trình hỗ trợ này sẽ giúp giảm bớt khoảng cách giữa các nhóm trẻ em và đảm bảo rằng tất cả trẻ em đều có cơ hội học tập qua video giáo dục, bất kể điều kiện gia đình.

Thứ ba, để tăng cường sự tương tác giữa trẻ và giáo viên thì cần có các nền tảng học tập trực tuyến cho phép giáo viên có thể theo dõi sự tiến bộ của trẻ và phản hồi kịp thời. Mặc dù video giáo dục trực tuyến không thể thay thế hoàn toàn sự tương tác trực tiếp, nhưng việc tổ chức các buổi học trực tuyến định kỳ, nơi trẻ có thể giao tiếp trực tiếp với giáo viên qua các công cụ như video call, sẽ giúp giải quyết phần nào vấn đề này. Giáo viên cần được đào tạo để sử dụng hiệu quả các công cụ trực tuyến, tạo ra các bài giảng thú vị và hấp dẫn, đồng thời duy trì sự kết nối thường xuyên với học sinh.

Cuối cùng, để đảm bảo an toàn thông tin cho trẻ em khi sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến, các cơ sở giáo dục và các nền tảng video cần phải có các biện pháp bảo mật chặt chẽ. Việc lựa chọn các nền tảng học trực tuyến uy tín, tuân thủ các quy định về bảo vệ quyền riêng tư và bảo mật thông tin là rất quan trọng. Đồng thời, giáo

viên và phụ huynh cũng cần được trang bị kiến thức về việc giám sát và bảo vệ trẻ khi sử dụng các thiết bị điện tử, nhằm đảm bảo rằng trẻ chỉ tiếp xúc với những nội dung giáo dục phù hợp và an toàn.

Tóm lại, để video giáo dục trực tuyến phát huy được tiềm năng trong giáo dục mầm non, cần có sự phối hợp giữa các cơ quan giáo dục, các gia đình và các nền tảng học trực tuyến. Chỉ khi tất cả các vấn đề liên quan đến chất lượng, sự công bằng trong tiếp cận, sự tương tác và bảo mật thông tin được giải quyết một cách đồng bộ, video giáo dục mới có thể trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực trong việc phát triển toàn diện cho trẻ em.

III. KẾT LUẬN

Video giáo dục trực tuyến trong giáo dục mầm non mang lại nhiều tiềm năng to lớn, giúp trẻ tiếp cận kiến thức một cách sinh động và trực quan, đồng thời thúc đẩy sự phát triển kỹ năng tư duy và ngôn ngữ. Tuy nhiên, để đạt được hiệu quả tối đa, cần giải quyết các vấn đề như chất lượng video, sự bất bình đẳng trong tiếp cận công nghệ, và sự thiếu tương tác trực tiếp giữa trẻ và giáo viên. Các giải pháp như cải thiện chất lượng video, hỗ trợ gia đình có hoàn cảnh khó khăn, và tăng cường sự tương tác trực tuyến giữa giáo viên và học sinh sẽ giúp tối ưu hóa việc triển khai video giáo dục trực tuyến. Việc áp dụng các biện pháp này sẽ góp phần tạo ra môi trường học tập công bằng và hiệu quả cho trẻ em trong giai đoạn mầm non.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Anderson, C., & Rainie, L. (2018). The potential of online video learning in early childhood education. *Journal of Educational Media*, 26(2), 112-123.

Nguyễn, T. T., & Trần, M. T. (2020). Khó khăn và thách thức trong việc triển khai giáo dục mầm non qua video trực tuyến tại Việt Nam. *Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục*, 15(1), 101-115.

Smith, J., Johnson, R., & Lee, M. (2019). Challenges in online video-based learning for early childhood education: A global perspective. *Early Childhood Education Journal,* 47(4), 435-448.

Việt Phương. (2021). Giáo viên sáng tạo video cho trẻ mầm non. *Báo Ấp Bắc*. https://baoapbac.vn/giao-duc/202109/giao-vien-sang-tao-video-cho-tre-mam-non-934042/index.htm

Wang, Y., Lee, J., & Cheng, H. (2017). The impact of online learning videos on early childhood education. *Journal of Educational Technology,* 42(2), 34-47.